

Презентація на тему “Форми вільнодумства”

Студентки 34 групи ФІМ
Федорової Анни Олександрівни

Зміст

Вступ

1. Богоборство
2. Антирелігійний скептицизм
3. Антиклерикалізм
4. Індиферентизм
5. Нігілізм
6. Атеїзм

Вступ

Вільнодумство – світоглядна установка, яка передбачає незалежність людини від релігії та церкви у вирішенні її суспільних та особистих проблем. Термін цей сформувався в боротьбі з релігійною нетерпимістю, авторитаризмом церкви, засвідчивши прориви людської думки за межі узвичаєних норм.

Протягом свого розвитку вільнодумство поставало й функціонує в сучасному світі у таких формах, як богоборство, скептицизм, антиклерикалізм, індиферентизм, нігілізм, атеїзм.

Богоборство

Як форма протидії в межах релігійної свідомості, богоборство сформувалося першим серед усіх форм вільнодумства. Його спричинили розчарування відстороненістю Бога від людських бід, несправедливості, що породжувало нарікання на його адресу, зневагу до надприродного, трансцендентного. Певною мірою виразниками його були Джордж Байрон, Тарас Шевченко. Богоборство межує з такою формою вільнодумства, як антирелігійний скептицизм.

Антирелігійний скептицизм

Виявляється він у сумнівах щодо окремих положень або релігійної системи загалом, не вдаючись до цілісного їх аналізу. Світоглядно й емоційно живили його недовіра і спротив церковному догматизму й церковному авторитаризму.

Найчастіше виявлявся у фольклорі, художній літературі (твори Есхіла, Евріпіда, Арістотеля) як сумнів в існуванні потойбічного світу, магічній силі обрядів та ритуалів.

Філософське обґрунтування отримав в епоху Відродження, особливого розвитку набув за Нового часу, утверджуючись у раціональному способі мислення. Антирелігійний скептицизм є одним з елементів індивідуальної свідомості в сучасному світі.

Антиклерикалізм

Як світоглядна позиція, що не приймала світських привілеїв церкви, її впливу на цивільні сфери життя, антиклерикалізм сформувався в епоху Відродження. Особливо відчутними були антиклерикальні настрої під час Реформації, Французької революції. Його мотиви можуть бути вкорінені як у духовну, так і світську проблематику. Виступає за відокремлення церкви від держави, школи від церкви, проти державної церкви і релігії, обстоює свободу совісті й віросповідання, обмеження діяльності релігійних орденів.

Індіферентизм

Протягом усього розвитку людства гаряче сприйняття чи спротив релігії сусідили з байдужим ставленням до неї. У сучасному світі він є однією з найпоширеніших форм вільнодумства, виявляючись у такому феномені, як безрелігійність, яка ґрунтується на визнанні того, що головною цінністю є людина, а не її ставлення до релігії. Одним із проявів безрелігійності є нігілізм.

Нігілізм

Головною його особливістю є заперечення релігії, не пов'язане з обстоюванням будь-яких світоглядних засад, духовних орієнтирів і цінностей. На теоретичному рівні нігілізм виявляв себе у волюнтаристських вченнях, найпомітнішим представником яких є філософія Фрідріха Ніцше (1844–1900). Побутовими проявами його є бездуховність, аморальність, гіпертрофований прагматизм у ставленні до людей і життя.

Атеїзм

Йому властиві найбільш крайні, найрадикальніші прояви колективної, індивідуальної свідомості та дій. Сформувався він у процесі розвитку науки, нових капіталістичних відносин, що дедалі менше залишали підстав для віри в залежність людини від надприродних сил. Навпаки, вони потребували особливо діяльних особистостей. У цей період вільнодумство поставало у формі деїзму – визнання Бога як верховного розуму й одночасного матеріалістичного тлумачення явищ природи.

Висновок

Хоча й останнім часом вільнодумство поширюється в декілька разів швидше, порівнюючи з попереднім століттям, релігія і вільнодумство існують у діалектичній єдності, конкуруючи між собою, водночас збагачуються, модифікуються і трансформуються, що дозволяє передбачити велике майбутнє як релігії так і вільнодумства з періодами толерантності, конфліктності, а то і гострої боротьби.

Список використаної літератури

1. Бутинова М.С. Как возникла религия, Москва, 1977.
2. Гараджа В.І. Релігія як предмет соціологічного аналізу // Релігія і суспільство. Хрестоматія із соціології релігії, Москва, 1994
3. Губаржевський І. Основи українського православ'я, Чикаго, 1970
4. Ісаїв П. Звідки Русь-Україна прийняла християнство?, Київ, 1992
5. Калінін Ю.А., Харьковшенко Є.А. Релігієзнавство: Підручник, Київ, 1998